

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, dana 23. decembra 2019
Br. ref.:RK1491/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI57/19

Podnosilac

Slavica Mirić

**Ocena ustavnosti Rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda
za pitanja koja se odnose na Kosovsku Agenciju za Privatizaciju
, AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnet od strane Slavice Mirić, sa mestom stanovanja u Nišu, Republika Srbija (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva), koju zastupa Muhamet Shala, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava ustavnost Rešenja Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku Agenciju za Privatizaciju, AC-I-19-0015-A0001, od 14. februara 2019. godine, a u vezi sa Rešenjem Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku Agenciju za Privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće), AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti gore navedenih rešenja Žalbenog veća, kojima je, po navodima podnositeljke zahteva, došlo do povrede njenih prava i osnovnim sloboda koje su zagarantovane članom 21 [Opšta načela], 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], kao i članom 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava], Ustava Republike Kosova (u daljem tekstu: Ustav), a u vezi sa članom 6 Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (u daljem tekstu: EKLjP).
4. Podnositeljka zahteva je takođe zatražila da se njen identitet ne obelodani.

Pravni osnov

5. Zahtev je zasnovan na stavu 7, člana 113 [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32 [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik o Radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

6. Dana 5. aprila 2019. godine, podnositeljka zahteva je podnela zahtev pred Ustavnim sudom Republike Kosova (u daljem tekstu: Sud).
7. Dana 10. aprila 2019. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Bekima Sejdiua za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Gresa Caka-Nimani (predsedavajuća), Bajram Ljatići i Safet Hoxha (članovi).
8. Dana 2. maja 2019. godine, Sud je obavestio podnositeljku zahteva o registraciji zahteva i jednu kopiju zahteva je prosledio i Posebnoj Komori Vrhovnog suda za pitanja koja se odnose na Kosovsku Agenciju za Privatizaciju (u daljem tekstu: PKVS).
9. Dana 19. avgusta 2019. godine, Sud je zatražio od podnositeljke zahteva da podnese neke sudske odluke i podneske koji su uloženi pred redovnim sudovima.
10. Dana 30. avgusta 2019. godine, podnositeljka zahteva je podnela neke od dokumenata koji su zatraženi od Suda.

11. Dana 12. decembra 2019. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudiju izvestioca i jednoglasno je predložilo sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

12. Na osnovu informacija koje su navedene u ovom zahtevu, proizilazi da je dana 20. marta 2006. godine, podnositeljka zahteva podnela dva zahteva u kancelariji EU-a u Beogradu, protiv D.P. "Eximkos", u kojima je tražila da joj se isplata nekoliko plata.
13. Dana 8. maja 2007. godine, preduzeće D.P. "Eximkos" je ušlo u proces likvidacije. Od 8. do 12. juna 2007. godine, Kosovska Poverenička Agencija je objavila obaveštenje da je rok za podnošenje zahteva u vezi sa likvidacijom navedenog preduzeća, bio do 13. septembra 2007. godine.
14. Iz spisa predmeta proizilazi da je dana 9. oktobra 2013. godine, Organa za Likvidaciju pred Kosovskom Agencijom za Privatizaciju, doneo dve odluke: (i) odluku br. PRN092-0028, kojom je odbio zahteve podnositeljke zahteva u vezi sa neisplaćenim platama za period juni 1999 - juni 2007. godine, u sumi od 20.000,00 Evra, kao i (ii) odluku PRN0092-0027, za tri neisplaćene plate u neodređenoj sumi u D.P.-u "Eximkos" Priština.
15. Dana 13. Decembra 2013. godine, podnositeljka zahteva je podnela žalbu u PKVS protiv gore navedenih odluka Organa za Likvidaciju Kosovske Agencije za Privatizaciju.
16. Dana 29. septembra 2016. godine, Specijalno Veće PKVS-a je, Presudom C-IV-13-3739, odbilo žalbu podnositeljke zahteva kao neosnovanu i potvrdilo je odluke Organa za Likvidaciju Kosovske Agencije za Privatizaciju, uz obrazloženje da podnositeljka zahteva nije podnela svoje zahteva unutar određenog roka koji je bio do 13. septembra 2007. godine, na osnovu obaveštenja Kosovske Povereničke Agencije (u daljem tekstu: KPA), već je iste podnela mnogo pre nego što je obaveštenje objavljeno od strane KPA, odnosno dana 20. marta 2006. godine. Samim tim, Specijalno veće PKVS-a je naglasilo da su zahtevi podnositeljke zahteva odbijeni od strane Organa za Likvidaciju kao podneti na neregularan način.
17. Specijalno veće PKVS-a je obrazložilo da je podnositeljka zahteva podnela svoje zahteva van roka za podnošenje tih zahteva, odnosno da ti zahtevi nisu podneti na regularan način i blagovremeno. Specijalno veće PKVS-a se pozvalo na član 35, u vezi sa članom 7 tačka 2.6.3 i tačka 2.6.4, Aneksa Zakona br. 04/L034 o Kosovskoj Agenciji za Privatizaciju, koji određuju postupak u vezi sa obaveštavanjem o likvidaciji kao i rokove za podnošenje zahteva kao i na član 37 stav 4 tačka 1 istog tog zakona, na osnovu kojeg se određuje da će se zahtevi za koje se smatra da nisu podneti blagovremeno, kao i zahtevi koji nisu podneti na pravilan način ili na vreme pred odgovarajućim sudom, biti odbijeni i neće uživati pravo da učestvuju u isplatama od likvidacija. U ovoj odluci, Specijalno veće PKVS-a je odlučilo da usvoji zahtev podnositeljke zahteva o oslobađanju od plaćanja sudskih taksi, zbog ekonomskog stanja.

18. Dana 25. oktobra 2016. godine, podnositeljka zahteva je uložila žalbu pred Žalbenim većem, a protiv Presude Specijalnog veća PKVS-a, tvrdeći da je presuda doneta uz ozbiljne povrede odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja kao i pogrešne primene materijalnog prava.
19. Dana 27. oktobra 2016. godine, PKVS je poslao podnositeljki zahteva jednu opomenu o plaćanju sudske takse u sumi od 30 Evra, opominjući je da u slučaju da se ne uplati sudska taksa u žalbenom postupku unutar roka od 15 dana, njena žalba će se smatrati povučenom, u skladu sa članovima 253 stavovi 4 i 5 Zakona o Parničnom Postupku (u daljem tekstu: ZPP) i člana 5.5.1 i člana 5.5.2 Administrativnog Uputstva br. 01/2017 o Izjednačavanju Sudskih Taksi. U ovoj napomeni, podnositeljki zahteva je rečeno da postoji mogućnost podnošenja zahteva za izuzeće od sudskih taksi zbog nedostatka finansijskih sredstava.
20. Podnositeljka zahteva nije platila sudsku taksu i nakon navedene opomene, iako, na osnovu spisa predmeta, proizilazi da je opomena primljena od strane zastupnika podnositeljke zahteva dana 10. novembra 2016. godine.
21. Dana 10. januara 2019. godine, Žalbeno veće je donelo Rešenje AC-I-16-0238, putem kojeg se žalba podnositeljke zahteva smatra povučenom a zbog toga što: (i) podnositeljka zahteva nije platila sudsku taksu kako je to zatraženo u obaveštenju (opomeni) od 27. decembra 2016. godine i (ii) nije podnela zahtev za oslobađanje od sudskih taksi. Žalbeno veće je zasnovalo svoju odluku na članu 253, stavovi 4 i 5, ZPP-a i na članovima 3.1 i 2.4 Administrativnog uputstva Sudskog Saveta Kosova br. 01/2017 o Izjednačavanju Sudskih taksi.
22. U ovom Rešenju, Žalbeno veće je, između ostalog, obrazložilo da: *“Na osnovu člana 3.1 Administrativnog uputstva Sudskog Saveta Kosova (SSK) br. 01/2017 (SSK), određivanje sudske takse koja se treba platiti u vreme kad se podnese/uloži podnesak se zasniva na vrednosti spora, odnosno na prirodi podneska. Član 2.4 AU-a određuje da se izraz ‘podnesak’ koristi za tužbu, protivtužbu, žalbu, prigovor, zahtev, reviziju, zahtev za zaštitu zakonitosti, itd”.*
23. Dana 28. januara 2019. godine, podnositeljka zahteva je podnela u PKVS jedan podnesak u kojem je tražila ponovno razmatranje Rešenja AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine. U ovom podnesku, podnositeljka je obrazložila da sudovi mogu da odbace podnesak zbog neplaćanja sudske takse uz izuzeće podnesaka koji su povezani sa sredstvima za pobijanje, stoga je Žalbeno veće povredilo član 5.5.1 Administrativnog uputstva br. 01/2017 o Izjednačavanju sudskih taksi, jer je sredstvo za pobijanje žalba, i u slučajevima radnog spora učesnici u parničnom postupku su oslobođeni od plaćanja ovih sudskih taksi.
24. Dana 14. februara 2019. godine, Žalbeno veće je, Rešenjem AC-I-19-0015-A0001, odbacilo kao neprihvatljiv podnesak podnositeljke zahteva o ponovnom razmatranju Rešenja AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine. Žalbeno veće je to obrazložilo na sledeći način:

“[...] na osnovu člana 10, stav 14 Zakona br. 04/L-033 o [PKVS-u], sve presude i rešenja Žalbenog veća su konačne i nisu predmet neke naknadne žalbe. [...] Žalbeno veće primećuje da je po ovom konkretnom predmetu AC-I-16-0238 već odlučeno od strane Žalbenog veća Rešenjem od 10. januara 2019. godine, koje je konačno. Ovim rešenjem se žalba tužiteljke od 25. oktobra 2017. godine, podneta protiv Presude Specijalnog veća PKVS-a, C-IV-13-3797 od 29. septembra 2016. godine, smatra povučenom zato što tužiteljka nije uspeła da plati sudsku taksu za žalbeni postupak koja je bila zatražena u obaveštenju (opomeni) od 27.10.2016. godine a gde je to obaveštenje bilo primljeno od strane advokata tužiteljke dana 10.11.2016. godine. Štaviše, tužiteljka nije podnela ni zahtev za oslobađanje od sudskih taksi, u vezi sa kojim pravom je bila obaveštena u obaveštenju od 27.10.2016. godine”

Navodi podnosioca zahteva

25. Podnositeljka zahteva tvrdi da su joj Rešenjem Žalbenog veća AC-I-19-0015-A0001, od 14. februara 2019. godine, u vezi sa Rešenjem AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine, povređena njena prava koja su joj zagarantovana članom 21 [Opšta načela], članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje], kao i članom 53 [Tumačenje odredbi ljudskih prava], Ustava, a u vezi sa članom 6 EKLJP-a.
26. Podnositeljka zahteva tvrdi da njeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje nije primenjeno u njenom slučaju, jer Žalbeno veće nije uopšte razmotrilo njenu žalbu (koja je bila podneta protiv Presude Specijalnog veća PKVS-a).
27. Podnositeljka zahteva navodi da su Rešenjem Žalbenog veća od 14. februara 2019. godine, kojim joj je odbijen zahtev za ponovno razmatranje Rešenja Žalbenog veća, AC-I-160238, od 10. januara 2019. godine *“povređene odredbe člana 5.5.1 Administrativnog uputstva br. 01/2017 o Izjednačavanju sudskih taksi [...]”*. Podnositeljka zahteva citira stav iz člana 5.5.1 koji određuje: *“Ako se taksa za podnesak ne uplati do zadnjeg datuma, prema ovom članu, i kada ne postoje uslovi za oslobađanje obaveze plaćanja takse, sud će odbaciti podnesak, izuzev podnesaka u vezi sa sredstvima za pobijanje.”* Podnositeljka zahteva naglašava da je sredstvo za pobijanje žalba.
28. Dakle, podnositeljka zahteva naglašava da: *“ Pored ove presudne činjenice, važno je napomenuti da su, u vezi sa sporovima o radnim odnosima, učesnici parničnog postupka oslobođeni plaćanja sudskih taksi. Čak, na osnovu Administrativnog uputstva koje je bilo na snazi u vreme podnošenja žalbe koja je predmet preispitivanja, predviđeno je da, u slučaju eventualnog neplaćanja sudske takse, sud mora ponovo da obavesti stranku o obavezi plaćanja takse tako što će poslati upozorenje za plaćanje takse sa dodatnom vrednosti.”*
29. Podnositeljka zahteva se, citirajući član 53 Ustava, poziva na slučaj Evropskog suda za Ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), *Grozdanoski protiv Bivše Jugoslovenske Republike Makedonije*. Povlačeći jednu paralelu sa ovim slučajem, podnositeljka zahteva navodi da je u njenom slučaju došlo do povrede principa jednakosti oružja zbog činjenice da njoj *“nije pružena*

razložna mogućnost da objasni i argumentuje pravne i faktične činjenice koje su bile predmet razmatranja ovog parničnog postupka. Na taj način, podnositeljka zahteva nije imala ni objektivnu mogućnost da predstavi, objasni i obrazloži njenu tačku gledišta [...] nije joj bilo omogućeno da se, u najmanju ruku, njena žalba razmotri meritorno, i da se po tom osnovu odluči da li je osnovana ili ne”.

30. Podnositeljka zahteva takođe naglašava da, po sudskoj praksi ESLjP-a, odnosno slučaj *Gusak protiv Rusije*, ESLjP je naglasio da “parnične strane treba pozvati na sud ne samo da znaju datum i mesto saslušanja, već i da imaju dovoljno vremena da pripreme svoj slučaj i budu prisutni na raspravi”. U vezi sa tim, podnositeljka zahteva se poziva i na sudsku praksu Ustavnog suda Kosova, citirajući slučaj *Fadil Selmanaj*, gde je Sud utvrdio da “podnosioca zahteva je trebao biti pozvan na sudski postupak ne samo da bi znao o njegovom postojanju, već i da iznese argumente i dokaze tokom postupka”.
31. S tim u vezi, podnositeljka zahteva tvrdi da pravo na pravično i nepristrasno suđenje uključuje i pravo na obrazloženu sudsku odluku.
32. Na kraju, podnositeljka zahteva traži od Suda da poništi Rešenje Žalbenog veća AC-I-16-0238 od 10. januara 2019. godine.

Odgovarajuće zakonske odredbe

ZAKON BR. 03/L-006 O PARNIČNOM POSTUPKU

Član 253

[Sadržina tužbe]

[...]

253.4 Tužitelj ima zadatak da uz tužbu priloži potvrdu o plaćenju sudskoj taksi.

253.5 Ukoliko tužitelj ne plati propisanu sudsku taksu o tužbi i nakon od suda upućene primedbe iako ne postoje uslovi za oslobađanje od plaćanja sudske takse, smatraće se da je tužba povučena.

Član 468

[Oslobađanje od plaćanja sudskih troškova]

[...]

468.3 Sud može da oslobodi stranku samo od sudskih taksi ukoliko bi se njihovim plaćanjem znatno smanjili sredstva za njeno izdržavanje i njene uže porodice.

ADMINISTRATIVNO UPUTSTVO IZJEDNAČAVANJU SUDSKIH TAKSI

BR. 01/2017 O

Član 2 [Definicije]

[...]

2.4 "Podnesak" je tužba, protivtužba, žalba, prigovor, zahtev, revizija, predlog za izvršenje, predlog za određivanje mere sigurnosti, itd.

Član 3

[Određivanje takse za podneske u vezi sa zahtevima iz građanskog pravnog polja]

Određivanje visine sudskih taksi koje treba da se plate prilikom podnošenja podneska, vrši se na osnovu vrednosti predmeta spora, odnosno vrste podneska, na osnovu Taksene tarife za sudske takse iz ovog uputstva (TTST).

Član 5

[Ubiranje taksi i posledice neplaćanja istih]

[...]

5.5 Stranka treba da plati taksu u roku određenom od sudije odnosno predsednika pretresnog veća, koji ne može biti kraći od 15 dana. Ako se ova taksa ne uplati u određenom roku, sud sprovodi predviđeni postupak kao sto sledi:

5.5.1 Ako se taksa za podnesak ne uplati do zadnjeg datuma, prema ovom članu, i kada ne postoje uslovi za oslobađanje obaveze plaćanja takse, sud ce odbaciti podnesak, izuzev podnesaka u vezi sa sredstvima za pobijanje.

Član 8

[Oslobađanje od plaćanja sudske takse]

8.1 1 Od plaćanja sudske takse oslobađaju se sledeće kategorije lica:

8.1.1 lice koje podnosi zahtev u vezi sa radnim odnosom, osim novčanih zahteva;.

8.1.2 lice u teškom ekonomskom stanju, ako plaćanje takse neposredno ugrožava njegovu egzistenciju, odnosno egzistenciju članova njegovog domaćinstva.

[...]

8.3 kategorije lica iz člana 8.1, treba da obezbede sledeće dokaze kako bi se oslobodili od plaćanja sudske takse:

8.3.1 dokaz da on ili ona prima socijalnu pomoć od Ministarstva za rad i socijalnu zaštitu.

8.3.2 dokaz da on ili ona prima pravnu pomoć od Kancelarije za besplatnu pomoć.

Ocena prihvatljivosti zahteva

33. Sud prvo ocenjuje da li je podnositelj zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, propisane Ustavom i dalje navedene Zakonom i predviđene Poslovníkom o radu.
34. S tim u vezi, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i Ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

35. Sud takođe ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila ostale uslove prihvatljivosti, koji su dalje propisani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individualni zahtevi] i 48. [Tačnost podneska] Zakona, koji propisuju:

Član 47 [Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48 [Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49 [Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 (četiri) meseca. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”.

36. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana, koja osporava jedan akt javnog organa, nakon što je iscrpela sva pravna sredstva, i zahtev je podnela u okviru vremenskog roka od 4 (četiri) meseca, kako je to propisano u članu 49 Zakona.

37. Međutim, Sud razmatra da li su podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti propisane u pravilu 39 [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika o Radu, uključujući i kriterijum da zahtev nije očigledno neosnovan. Specifično, pravilo 39 (2) Poslovnika o radu predviđa da:

(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

38. Sud podseća da podnositeljka zahteva u suštini, tvrdi da joj je odlukama redovnih sudova (odnosno dve sudske instance PKVS-a), povređeno njeno pravo na pravično i nepristrasno suđenje, zagarantovano članom 31 Ustava i članom 6 EKLJP-a.

Što se tiče Rešenja Žalbenog veća, AC-I-19-0015-A0001, od 14. februara 2019. godine

39. Sud primećuje da, iako je podnositeljka zahteva na izričit način osporila Rešenje AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine, poslednja odluka u vezi sa predmetom podnositeljke zahteva je Rešenje Žalbenog veća AC-I-19-0015-A0001, od 14. februara 2019. godine.
40. S tim u vezi, Sud podseća da je Rešenjem Žalbenog veća, AC-I-19-0015-A0001, od 14. februara 2019. godine, podnositeljki zahteva odbijen zahtev za ponovno razmatranje, podnet protiv Rešenja od 10. januara 2019. godine, uz obrazloženje da je korišćen jedan nedozvoljen pravni lek.
41. Samim tim, Sud podseća da se na osnovu člana 10 Zakona br. 04/L-033 PKVS-a, određuje da:

[...]

“14. Sve presude i odluke Žalbenog veća su konačne i na njih se ne mogu uložiti žalbe.

15. Ništa sadržano u ovom zakonu neće biti protumačeno ili primenjeno kako bi se ograničilo ili kako bi se pokušalo da se ograniči ustavno pravo svakog lica da podnese zahtev Ustavnom sudu Kosova, u skladu sa zakonom i proceduralnim pravilima u vezi dalje pritužbe, i razmatranje ustavnosti bilo koje odluke ili presude izdate od strane Posebnog veća bilo kog drugog suda”.

[...]

42. S tim u vezi, Sud primećuje da je Žalbeno veće PKVS-a odbacilo, kao nedozvoljen, zahtev za ponovno razmatranje podnet protiv Presude Žalbenog veća (od 10. januara 2019. godine), obrazlažući da:

Žalbeno veće primećuje da je po konkretnom predmetu AC-I-16-0238 sada već odlučeno od strane Žalbenog veća Rešenjem od 10. januara 2019. godine, koje je konačno. Ovim rešenjem se žalba tužiteljke od 25. oktobra 2017. godine, podneta protiv Presude Specijalnog veća PKVS-a, C-IV-13-3797 od 29. septembra 2016. godine, smatra povučenom jer tužiteljka nije uspela da plati sudsku taksu za žalbeni postupak koja je bila zatražena u

obaveštenju (opomeni) od 27.10.2016. godine, a ovo obaveštenje je primljeno od advokata tužiteljke dana 10.11.2016. godine. Štaviše, tužiteljka nije podnela ni zahtev za oslobađanje od sudske takse iako je o tom pravu on bio obavešten u obaveštenju od 27.10.2016. godine.”

43. Samim tim, Sud utvrđuje da, izuzev zahteva pred Ustavnim Sudom, Zakon o PKVS-u ne pruža nikakvo drugo pravno sredstvo za podnošenje žalbe na konačne odluke Žalbenog veća. Ovaj zaključak je potvrđen i u sudskoj praksi Suda (vidi, između ostalog, slučajeve Suda: KI02/15, podnosilac zahteva *Društveni, kulturni, sportski i privredni centar “Pallati i Rinisë”*, Rešenje o neprihvatljivosti od 18. maja 2015. godine, stav 29; KI120/17, sa podnosiocem *Haviz Rizahu*, Rešenje o neprihvatljivosti od 7. decembra 2017. godine, stav 34; KI18/17 sa podnosiocem *Isuf Bajrami*, Rešenje o neprihvatljivosti od 19. aprila 2018. godine, stav 33; KI93/18, podnosilac: *DPZ “Elektron”*, Rešenje o neprihvatljivosti od 30. januara 2019. godine, stav 31). U svim ovim slučajevima, Sud je naglasio da:

“[...]Sasvim je jasno da odluke PKVS ne mogu biti predmet nikakvih daljih postupaka, pa ni sudskih, osim ako su predmet razmatranja u Ustavnom sudu”.

44. U svetlu ovoga, Sud se neće upuštati u dalju ocenu ustavnosti Rešenja Žalbenog veća, AC-I-19-0015-A0001, od 14. februara 2019. godine. Samim tim, Sud smatra da je “konačna odluka” (poslednji efikasni pravni lek), u smislu značenja pravila 39 (1) (c) i sudske prakse Suda, za predmet podnositeljke zahteva, bilo Rešenje Žalbenog veća, AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine.

Što se tiče Rešenja Žalbenog veća, AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine

45. Sud podseća da se glavni navod podnositeljke zahteva u vezi sa povredom člana 31 Ustava, tiče Rešenja Žalbenog veća, AC-I-16-0238, od 10. januara 2019. godine, putem kojeg je odlučeno da se njen zahtev smatra povučenim, uz obrazloženje da nije plaćena sudska taksa u sumi od 30 Evra i nije podnet zahtev za oslobađanje od plaćanja sudske takse.
46. S tim u vezi, podnositeljka zahteva je navela tri tvrdnje koje su povezane sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje: Pre svega, podnositeljka zahteva navodi da: (i) na osnovu člana 5.5.1 Administrativnog uputstva br. 01/2017 o Izjednačavanju sudskih taksi, sudovi ne mogu da odbiju sredstvo pobijanja, odnosno, u njenom slučaju, žalbu; i (ii) da je oslobođena od plaćanja sudske takse jer se njen predmet tiče spora iz radnog odnosa. Drugo, podnositeljka zahteva navodi da je došlo do povrede principa jednakosti oružja zbog činjenice da njoj nije pružena razumna mogućnost da objasni činjenice koje su od važnosti za predmet kao i da je ona trebala biti pozvana na sudski postupak. Treće, podnositeljka zahteva tvrdi da je njoj povređeno i pravo na obrazloženu sudsku odluku.
47. U vezi sa prvim navodom, Sud, pre svega, primećuje da je pitanje plaćanja sudske takse kod podnesaka koji su u vezi sa sredstvima pobijanja pred PKVS-

om, već navedeno pred Ustavnim Sudom i u dva druga slučaja, odnosno u slučaju KI62/18, podnositeljka zahteva *Nadlije Gojani*, Rešenje o neprihvatljivosti od 27. septembra 2018. godine, i u slučaju KI78/18, podnosilac zahteva *Pashk Malota*, Rešenje o neprihvatljivosti od 27. februara 2019. godine.

48. U oba ova slučaja, Sud je naglasio da nije dužnost Ustavnog Suda da se bavi greškama u činjenicama ili u zakonu koje su navodno počinjene od strane redovnih sudova tokom procene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogle povrediti prava i osnovne slobode podnosioca zahteva zaštićene Ustavom (ustavnost). Uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi, *mutatis mutandis* slučajeve Ustavnog suda KI62/18, podnositeljka zahteva *Nadlije Gojani*, citirano iznad, stav 36; i KI78/18, podnosilac zahteva *Pashk Malota*, citirano iznad, stav 40).
49. Razmatrajući navode podnositeljke zahteva, Sud primećuje da je Žalbeno veće, u Rešenju AC-I-16-0238, smatralo da je žalba podnositeljke zahteva povučena, zbog toga što: (i) podnositeljka zahteva nije platila sudsku taksu kako je to zatraženo u u obaveštenju (opomeni) od 27. decembra 2016. godine i (ii) zato što ona nije podnela zahtev za oslobađanje od plaćanja sudske takse. Žalbeno veće je zasnovalo svoje obrazloženje na članu 253, stavovi 4 i 5 ZPP-a, kao i na članovima 2.4 i 3.1 Administrativnog uputstva br. 01/2017 o Izjednačavanju sudskih taksi.
50. Žalbeno veće je objasnilo podnositeljki zahteva šta podrazumeva reč "podnesak" kao i da se određivanje sudskih taksi koje se trebaju platiti u vreme kada se ulaže podnesak vrši na osnovu vrednosti spora. Štaviše, Žalbeno veće je objasnilo podnositeljki zahteva da, na osnovu ZPP-a, tužilac ima dužnost da tužbi pridruži uverenje o sudskoj taksi koja je plaćena, i, da ukoliko ista nije plaćena onda se tužba smatra povučenom.
51. Sud podseća da iako je PKVS poslao jednu opomenu u vezi sa plaćanjem sudske takse u visini od 30 Evra podnositeljki zahteva, kojom je želeo da opomene podnositeljku zahteva da ukoliko se ne plati sudska taksa za žalbeni postupak, njena žalba će se smatrati kao da je povučena, ona to nije uradila. Dalje, podnositeljka zahteva je bila upućena da ima mogućnost da podnese zahtev za oslobađanje od sudske takse, zbog nedostatka finansijskih sredstava, u vremenskom roku od 15 dana. Ipak, ona nije podnela jedan takav zahtev.
52. Sud smatra da su zaključci Žalbenog veća doneti nakon pažljivog razmatranja svih odgovarajućih odredbi u vezi sa sudskim taksama i činjenice da podnositeljka zahteva nije platila sudsku taksu niti je podnela zahtev za oslobađanje od plaćanja iste (vidi, s tim u vezi i sličan slučaj Suda KI62/18, podnositeljka zahteva *Nadlije Gojani*, citirano iznad, stav 41).
53. Sud ocenjuje da su sva pitanja, koja su bila važna za odlučivanje u vezi sa neplaćanjem sudske takse od strane podnositeljke zahteva, bila razmotrena kao što treba od strane Žalbenog veća. Svi materijalni i zakonski razlozi koji su povezani sa osporenom odlukom su bili dovoljno analizirani. Samim tim, Sud

dolazi do zaključka da su postupci pred redovnim sudovima, gledajući u njihovoj celini, bili pravični.

54. Što se tiče druge kategorije navoda podnositeljke zahteva a u vezi sa principom jednakosti oružja, Sud ponovo naglašava da "Jednakost oružja" podrazumeva da se svakoj strani mora pružiti razumna mogućnost da iznese svoj slučaj - uključujući svoje dokaze - pod uslovima koji je ne stavljaju u značajno nepovoljniji položaj vis-a-vis suprotne strane (vidi: slučaj ESLJP-a *Dombo i Beheer B. V. protiv Holandije*, ESLJP, predstavka br. 14448/88, presuda od 27. oktobra 1993. godine, stav 33; kao i, vidi slučaj Suda KI31/17, podnosilac zahteva: *Shefqet Berisha*, Presuda od 30. maja 2017. godine, stav 72).
55. U ovom konkretnom slučaju, podnositeljka zahteva naglašava da joj nije pružena mogućnost "da objasni i argumentuje pravne i faktičke činjenice kao i da je ona trebala biti pozvana na sednicu kada se odlučivalo o njenom slučaju". Međutim, Sud podseća da zbog toga što nije plaćena taksa, žalba podnositeljke zahteva se smatrala da je povučena. Stoga, Sud smatra da je u ovom konkretnom slučaju princip jednakosti oružja, kao osnovni princip prava na pravično i nepristrasno suđenje, nije bio povređen..
56. Na kraju, što se tiče treće kategorije navoda podnositeljke zahteva a u vezi sa neobrazloženom odlukom, Sud pre svega navodi da shodno praksi ESLJP, član 6. stav 1. obavezuje sudove da obrazlože svoje odluke, međutim to se ne može tumačiti na takav način da se od sudova zahteva detaljan odgovor na svaku tvrdnju (vidi: slučajeve ESLJP *Van de Hurk protiv Holandije*, presuda od 19. aprila 1994. godine.; *Garcia Ruiz protiv Španije*, aplikacija br. 30544/96, presuda od 21. januara 1999. stav 26.; *Jahnke i Lenoble protiv Francuske*, [VV], stav 81; kao i slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva: "IF Skadeforsikring", Presuda od 27. februara 2019. godine, stav 45).
57. Sud navodi da se shodno praksi ESLJP-a, prilikom ispitivanja da li obrazloženje sudske odluke zadovoljava standarde prava na pravično suđenje, trebaju se uzeti u obzir okolnosti konkretnog slučaja. Sudska odluka ne sme biti bez ikakvog obrazloženja, niti obrazloženje sme biti nejasno. To naročito vazi za obrazloženje odluke suda koji odlučuje po pravnom leku u kojoj su promenjena pravna stajalista izneta u odluci nižeg suda (vidi: slučaj ESLJP *Van de Hurk protiv Holandije*, citirano iznad, stav 61, i vidi i slučaj Suda KI87/18, podnosilac zahteva: "IF Skadeforsikring", citirano iznad, stav 47).
58. Što se tiče ovog konkretnog slučaja, pozivajući se i na svoju sudsku praksu kao i na praksu ESLJP-a, Sud smatra da je pitanje sudske takse bilo obrazloženo od strane Žalbenog veća. Štaviše, Sud smatra da nijedna činjenica ili tvrdnja koje su predstavljene od strane podnositeljke zahteva ne pokazuju da su postupci pred redovnim sudovima bili na neki način nezakoniti ili proizvoljni, na način na koji bi se Ustavni Sud ubedio da je suština prava na pravično i nepristrasno suđenje bila povređena, ili su podnositeljki zahteva bile osporene proceduralne garancije koje su određene u članu 31 Ustava kao i u članu 6 EKLJP-a.
59. Sud primećuje da se podnositeljka zahteva jednostavno ne slaže sa ishodom postupka pred redovnim sudovima. Međutim, Sud ponavlja svoj opšti stav da, u principu, nezadovoljstvo podnositeljke zahteva ishodom postupka od strane

redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti argumentovanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, slučaj ESLJP-a *Mezotur-Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21, vidi, takođe slučaj Suda KI56/17, podnositeljka zahteva *Lumturije Murtezaj*, rešenje o neprihvatljivosti od 18. decembra 2017. godine, stav 42).

60. Kao zaključak, Sud utvrđuje da je zahtev očigledno neosnovan po ustavnim osnovama i, u skladu sa pravilom 39 (2) Poslovnika o Radu, isti se treba proglasiti neprihvatljivim.

Zahtev za neobelodanjivanje identiteta

61. Sud podseća da je podnositeljka zahteva tražila da se njen identitet ne obelodani, ne navodeći nikakvo obrazloženje za jedan takav zahtev.

62. S tim u vezi, Sud se poziva na pravilo 32 (6) Poslovnika o radu, koje propisuje:

"Strane u zahtevu koje ne žele da se njihov identitet objavi javnosti to će navesti i izneti dokaze, kojima se opravdavaju takvo odstupanje iz pravila javnog pristupa informacijama u postupku pred Sudom. [...]"

63. Sud primećuje da podnositeljka zahteva nije pružila nikakav argumenat ili dokaz, kojima bi obrazložila njen zahtev za neobelodanjivanje identiteta. samim tim, ovaj zahtev podnositeljke zahteva se odbija.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu da članom 113.7 Ustava, članom 20 Zakona i u skladu sa pravilom 39 (2), 32 (6) i 59 (2) Poslovnika o radu, dana. 12. decembra 2019. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA ODBIJE zahtev za neobelodanjivanje identiteta;
- III. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- IV. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu;
- V. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Bekim Sejdiu

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi